

TANÁRI SEGÉDLET, BIZTONSÁGOS INTERNETHASZNÁLAT, MOPED

A MOPED program egy hat foglalkozásból álló tananyagcsomag, amelyből ezúttal a 4., internettel kapcsolatos foglalkozást emeltük ki. A foglalkozások lazán kapcsolódnak egymáshoz, viszont szakmai, tartalmi, pedagógiai hátterük közös.

Amennyiben részletesebb magyarázatra, illetve a többi foglalkozásra is kíváncsi, ingyenes regisztráció után a teljes foglalkozáscsomagot letöltheti a televele.hu/moped címről.

A honlapon további információkat, illetve a foglalkozásról készült videófelvevételeket is talál.

ÁLTALÁNOS MEGJEGYZÉSEK

A foglalkozás 90 perces, ezt egyben, szünet nélkül célszerű megtartani.

A gyerekek csoportmunkában dolgoznak, 4-5 fős csoportokat célszerű alakítani, és a tantermet így rendezni el.

A foglalkozás beszélgetőkörrel zárul. A házi feladatot – amennyiben ezt az egy foglalkozást tartjuk meg – nem szükséges kiadni, valamint – természetesen – az előző órai házi feladatot sem kell ellenőrizni.

A csoportmunka levezetéséről, illetve a kooperatív munkaformáról részletesebb leírást talál a teljes foglalkozáscsomaghoz tartozó pedagógiai segédanyagban.

Az osztály csoportmunkában való járatosságától függően érdemes időt szánni a munkaformára való felkészülésben, illetve eldönteni, szükség van-e szerepkártyákra a hatékonyabb munkához.

Szerepek és feladatok (a tanár választása, hogy melyik alkalommal melyeket osztja ki, ez függhet az osztály és a csoportok összetételétől, illetve az adott foglalkozástól – minden foglalkozás elején található javaslat, azt is a tanár döntse el, hogy ő maga jelöli ki, melyik csoporttag melyik feladatot látja el, vagy rájuk bízva a választást – előbbi esetben egyéni nevelési célokat is figyelembe lehet venni.)

- **Szóvivő:** neki kell előadnia/bemutatnia a csoport megoldását
- **Íródeák:** az ő feladata jegyzetelni, amit a többiek mondanak, vagy kitölteni a csoport feladatlapját, illetve ezeket felolvasni
- **Felolvasó:** ő olvassa fel a kapott közös forrásokat
- **Eszközfelelős:** ő gondoskodik a feladat végrehajtásához szükséges eszközökről (ennek szabályait érdemes előre lefektetni, hol tarjuk az eszközöket, mikor lehet kijönni a tanári asztalhoz a szükséges anyagokért stb.)
- **Időfigyelő:** figyel, mennyi idő van hátra a feladat befejezéséig, és figyelmezteti társait
- **Feladatmester:** arra figyel, hogy mindenki megértse a feladatot, ha a csoportnak gondja van, segítséget kér a tanártól, figyel, hogy ne kanyarodjanak el a témától
- **Bátorító:** biztatja társait a munkára, az egyenlő részvételre, és dicséri őket
- **Csendkapitány:** ügyel arra, hogy a beszélgetés hangereje ne zavarja a többi csoportot

A csoport közös tevékenységét, illetve feladatmegoldását kell értékelni. A legfontosabb a folyamatos, erős, előre mutató, motiváló visszajelzés. Mivel a legtöbb feladatban nincsen jó és rossz megoldás (ahol van, ott sem korábban megtanult ismeret kell számon kérni), ezért minden érdemi megoldásban, hozzászólásban meg kell találni a pozitívumot. Ezzel biztonságos, elfogadó légkör jön létre, amelyben a visszahúzódbbak is könnyebben megszólalnak.

A tanár emellett példát mutat arra, hogy a diákok, csoportok hogyan értékeljék egymást (ez a legtöbb feladatnál megjelenik.) Fontos megjegyezni, hogy ez nem jelenti azt, hogy nem szabad föl hívni a figyelmet a helytelen megoldásra, sőt, bizonyos helyzetekben a gyermek szubjektív véleményéről is jelezhető, hogy a tanár ezt máshogy gondolja (konkrét helyzetek és válaszlehetőségek a foglalkozások leírásánál találhatók).

Nagyon fontos, hogy a visszajelzés folyamatos legyen, ne sikkadjon el.

INTERNET (I./2., II/1., II./4.)

Az internet számítógépes hálózatok hálózata, amelynek legfontosabb jellemzője, hogy nincsen központja, hanem kisebb számítógépes hálózatokat fog össze. Az internet az adatokat adatcsomagok formájában továbbítja a küldő számítógépétől a címzett számítógépére (telefonjára vagy más eszközére). Az internet tehát nem fizikai kapcsolatot jelent az egyes gépek között, hanem a kommunikáció módja.

Eredetileg katonai illetve tudományos célra tervezték, de nagyon hamar felismerték jelentőségét a kommunikációban, információ-továbbításban, majd egyre újabb és újabb funkciók jelentek meg; levelezés, hírcsoportok, információkeresés adott témában (keresőprogramok), fájlok letöltése (programok, zene, filmek), szórakozás (játék, zenehallgatás stb.), csevegés, programok futtatása / fájlok átvitele távoli számítógépekre, közösségi oldalak, üzlet (online vásárlás, banki ügyintézés) stb.

Az internethez ma már multimédiás felületen (világháló, World Wide Web) férünk hozzá. Az internet mint médium jellemzője, hogy a felhasználó is egyszerűen létrehozhat tartalmat (üzenetet írhat, képet tölthet fel a közösségi oldalon, blogot indíthat, videókat tölthet fel stb.).

KAPCSOLATOK, HÁLÓZAT, INTERNET (II./1., Osztályháló)

Az internet olyan hálózat, amely számítógépeket, ezáltal számítógép-felhasználókat, vagyis embereket köt össze. Az emberek között létező kapcsolati háló sok szempontból hasonlít az internetes hálózatra.

A közösségi oldalak az emberi kapcsolatokat térképezik fel / építik fel virtuális módon, de ez a metafora tágabban, az egész internetre vonatkozóan is értelmezhető.

Az emberek közötti kapcsolati hálóval foglalkozik a szociológia egyik altudománya, a szociometria. Ennek eszköze a szociogram, amellyel egy csoport tagjai közötti kapcsolódásokat ábrázolják. Ezzel a céllal indult a legnagyobb magyar közösségi oldal, a WiW (iWiW), ahol eleinte ki lehetett rajzolni a személyek közötti kapcsolati hálót.

A feladat e két szempont összeolvasztásából született, abban segít, hogy a gyerekek elképzeljék, vizualizálják az internetet.

INTERNETHASZNÁLATI SZOKÁSOK (II./2.)

A mai iskolások annak a generációnak a tagjai, akik már az internet korában születtek. A korábbi nemzedékekhez képest nagyságrendekkel több információhoz férnek hozzá, és ez természetes számukra. Sok szempontból érettebbek, mint a korábbi nemzedékek, a sok információt azonban csak nagyon korlátozottan képesek feldolgozni.

Az általános iskolások kapcsolatteremtési szokásaik is mások; az internetet azonban nem információszerzésre, hanem elsősorban kapcsolattartásra használják. Legkedveltebb tevékenységeik a Facebook-használat (figyelman kívül hagyva az életkori korlátozást), a chatelés különböző formái, illetve a levelezés. Kevésbé jellemző a webkettes alkalmazások használata (kivéve a Facebookon való aktivitást), mint például a blogszerkesztés, -olvasás, -kommentelés, vagy akár a torrentezés.

Érdeemes lehet ezekről faggatni a gyerekeket, illetve meg lehet próbálni beszélgetést kezdeményezni arról, hogy mi mindenre lehetne még használni az internetet, illetve, ha a tanár érdektelenséggel találkozik, arról, hogy mi okozhatja ezt.

AZ INTERNET VESZÉLYEI (I./2., II./5.)

- Az internet cenzúrázatlansága folytán számos, a gyerekekre veszélyes információ érhető el nagyon könnyen.
- A digitális információ nem tűnik el, megmarad, bármikor elővehető és felhasználható (akár közzetevője ellen).
- Nyilvános számítógépeken (iskolában, könyvtárban), ahol többen használják ugyanazt a gépet, fennáll az adatlopás, jelszóval való visszaélés veszélye.
- A regisztrációt kérő weboldalak szintén szolgálhatnak adatszerzésre, ezekkel való visszaélésre.
- A fájlcserélés jogi vonatkozásai átalakulóban vannak, de a szerzői jog megsértése illegális tevékenység.
- A hálózat megkönnyíti a vírusok terjedését, amelyeket letöltheti az óvatlan felhasználó, fertőzhetnek egy megnyitott email segítségével, de akár teljesen észrevétlenül is. Tönkreteszhetik a számítógépet, vagy eszközül használhatják más számítógépekbe történő behatolásra.
- A levelezéssel összefüggő veszély a kérértlen elektronikus reklámüzenet, a spam, mely helyet foglal a tárhelyen, tartalma lehet hazug, becsaphat (pénzt csalhat ki a felhasználótól). Egy adott címre küldött nagy mennyiségű spam megbéníthat egy számítógépet vagy kisebb hálózatot.
- Kínos, köznevetség tárgyává váló képek, videók, amelyek a megosztó oldalak segítségével terjednek, és „híressé” tehetik szereplőiket.
- Az internet anonim felület, a netes identitás szabadon választható, nem ellenőrizhető. Lehet az önkifejezés eszköze, de lehet a célja megfélemlítés is. A chat a rendszeres „találkozásokkal” különösen alkalmas arra, hogy bizalmas kapcsolatot építsenek ki a segítségével, amellyel a rosszindulatú felhasználó visszaélhet.
- A lányokra a közösségi oldalakon, chaten lényegesen több veszély leselkedik; képi és verbális, szexuális jellegű agresszió.

A veszélyekre nem az internethasználat korlátozása, mindenre kiterjedő ellenőrzése a megoldás, hanem a felnőtt és a gyermek közti bizalmas kapcsolat, melyben a gyerek mer és tud segítséget kérni, és tudja, mikor tegye.

AZ INTERNETEN MEGJELENŐ INFORMÁCIÓ MEGBÍZHATÓSÁGA (II./5.)

A fiktív honlap címe: todomanyos.weebly.com

Az internet decentralizált felületének, a szabad információáramlásnak, illetve a korlátlanul előállítható tartalomnak köszönhetően az interneten megtalálható rengeteg információ között nagyon sok a nem releváns, illetve tévedésen alapuló, helytelen is.

Érdemes megnézni, ki a szerző, ki üzemelteti az adott honlapot, hogyan jutott el oda a felhasználó. Árulkodó lehet a lap külseje (a csiricsáré, tarka, figyelemfelhívó külső gyakran kevésbé színvonalas tartalmat takar, a „komoly” oldalak külseje visszafogott, informatív).

PROJEKTFAL

A foglalkozás projektfalára kerül az Aranyszabályok tabló és a a feldolgozott fiktív honlap képe.